

BILTEN

AGENCIJA ZA PREDŠKOLSKO OSNOVNO I SREDNJE OBRAZOVANJE

april - juni 2020. godine

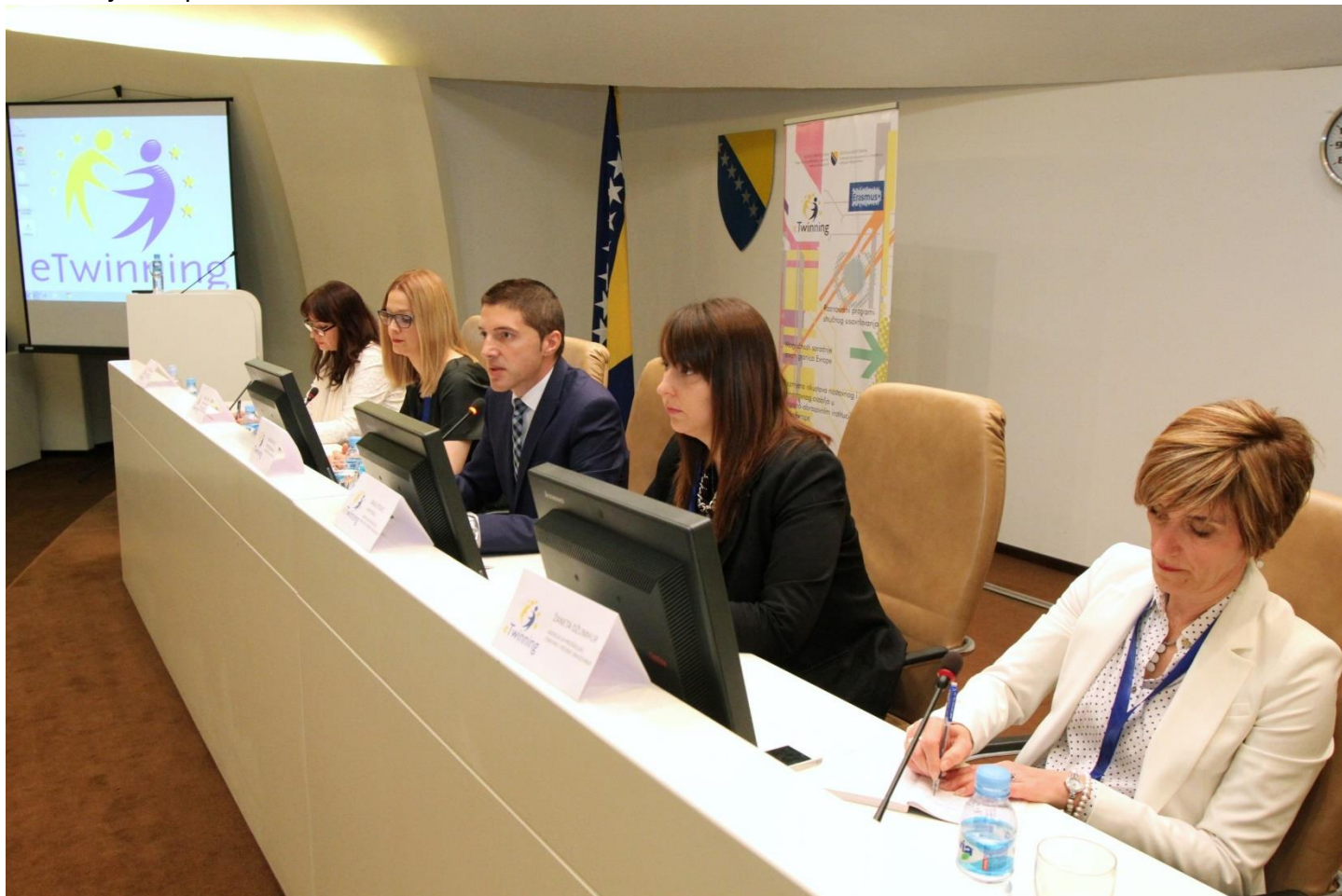
Dan eTwinninga

Dragi eTwinneri Bosne i Hercegovine,

obaviještavamo vas da smo i ove godine zajedno s preko sedam stotina hiljada nastavnika i dvije stotine hiljada škola obilježili eTwinning dan 9. maj. Učestvujmo i dalje u onlajn aktivnostima do nekog skorog viđenja na našim profesionalnim kontakt-obukama i seminarima. Učimo, profesionalno se razvijajmo, saradujmo i jačajmo i dalje uz naš i vaš eTwinning, a sve to za dobrobit naše djece i učenika. Zato se potrudimo da ideje i pozitivne prakse eTwinninga kontinuirano dijelimo, da one budu dostupne i prilagođene svakom nastavniku u Bosni i Hercegovini.

A ovako je sve počelo

Statistika pruža objektivne pokazatelje, a to je da je BiH u prvoj godini započetih aktivnosti u eTwinningu imala 328 nastavnika, 186 škola, 83 projekata.

eTwinning

Pokazatelji iz 2016. i 2017. godine govore da se naše aktivnosti i zacrtani ciljevi ostvaruju velikom brzinom.

eTwinning je proces, pa smo se i mi, u državnom timu, razvijali i osnaživali, ali što je još važnije, to se desilo i našim eTwinning ambasadorima, našim kreativnim i aktivnim eTwinnerima. To je bio i znak da smo u situaciji da pratimo eTwinning aktivnosti i postignuća na evropskom nivou, a što je najvažnije, da sarađujemo i razmjenjujemo informacije s predstavnicima mnogih zemalja regiona, cijele Evrope i šire. Veliko nam je priznanje što su ideje i pozitivne prakse bh. eTwinnera prepoznate u cijelom „svijetu eTwinnera“!

Našu prepoznatljivost i sigurnost u radu obilježili smo i Godišnjim konferencijama u Sarajevu i Konjicu.

U godinama iza nas rado se sjećamo veoma uspješnih eTwinning aktivnosti. Mnoštvo je izuzetnih projekata integrisanih u nastavne planove i programe i dobijenih državnih i evropskih nagrada. Petnaest škola je dobilo oznaku „eTwinning škola“, povećan je broj registrovanih nastavnika i odgojno-obrazovnih ustanova, veliki broj odlazaka na kontakt seminare i obuke... i još dvije, vrlo uspješne, godišnje konferencije.

eTwinning ideje smo dijelili u kontinuitetu, prema obrazovnim vlastima i nevladinom sektoru, te na taj način stvarali još širu i jaču mrežu podrške eTwinning aktivnostima. eTwinners su svojim djelovanjem pokazali da je nastavnički posao uistinu vrlo zahtjevan, a istovremeno najbolji posao na svijetu. Zato im i ovim putem želimo dati snažan aplauz za njihove uloge u različitim serijalima, prestižnim predstavama i filmovima različitih žanrova za koje je eTwinning državni tim kontinuirano pružao podršku i učestvovao u osmišljavanju izuzetnih scenarija.

Profesionalni razvoj na eTwinning način

Period zatvorenih škola u vrijeme pandemije izazvane virusom Covid-19 bio je svojevrsan izazov za školske zajednice. Nastavnicima je opet pošla za rukom Darwinova teorija (u prirodi ne opstaju ni najpametniji ni najambiciozniji, nego oni koji se prilagođavaju), jer su se nastavnici na različite načine prilagođavali ovom periodu. I to je prilagođavanje novim uvjetima, prema svim pokazateljima, bilo veoma dobro. Upravo ova pauza u čekanju za neki novi nastavak vjerovatno je mnoge nastavnike, učenike i roditelje dovela do mnogo novih informacija, vještina i znanja. Iako za eTwinning nije bila neuobičajena praksa prezentiranje putem webinarima, širenje obrazovnih tema u ovom je periodu bilo mnogo posjećenije i češće u odnosu na prethodni period, tj. period prije korone.

Naši su vrijedni ambasadori u periodu od marta do juna realizirali šesnaest webinarima s različitim temama na kojima je učestvovalo preko 1 000 učesnika iz BiH i zemalja regiona.

Datum / TEMA	Ambasador	Broj učesnika
23.03. Učinkoviti web-alati u online nastavi	Fatima Kličić	100
27.03. Funkcionalno ocjenjivanje u online nastavi	Azra Šoše	100
30.03. Kako angažirati i motivirati učenike tokom nastave na daljinu	Sandra Sredojević	46
02.04. Prvi koraci u eTwinningu	Fatima Kličić	24
09.04. Razvoj kompetencija učenika s praktičnim primjerima	Fatima Kličić Alma Đedović	60
16.04. Virtuelna tabla	Nada Sokolović Lejla Hujdur	83
21.04. Edmodo, gas do daske	Nijad Salihović	80
25.04. ZOOM tutorijal	Nijad Salihović	20
28.04. Online vrtić	Adela Dobrić	40
28.04. Virtuelna sveska	Nada Sokolović	20
06.05. Google Classroom-punim plućima	Nijad Salihović	37
07.05. Upotreba table u virtuelnoj učionici	Nada Sokolović	124
08.05. eTwinning alat za unapređenje savremene učionice	Lejla Hujdur	60
13.05. Virtuelna tabla 2	Nada Sokolović	8

14.05. Web alati za saradnju – za kreativne nastavnike/ce i odagajatelje/ce	Nada Sokolović	67
21.05. Web alati za nastavu	Nada Sokolović	67

Državna služba za podršku eTwinningu u Bosni i Hercegovini u ovom je periodu pružala kontinuiranu podršku u vidu informacija, obavještenja, preporuka koje su išle kako prema obrazovnim vlastima tako i prema odgojno-obrazovnim ustanovama i našim eTwinnerima. Komunikacija i pregled aktivnosti redovno su se provodili putem društvenih mreža, elektronske platforme, elektronskim i mobilnim putem, a i izdvajanje aktuelnih obrazovnih tema koje su redovno objavljivane na našoj web-stranici.

<https://aposo.gov.ba/hr/erasmus/etwinning/>

Klimatske promjene i izazovi okoline; kako se baviti eTwinning temom 2020. kod kuće

13.05.2020 | [Erasmus+](#), [eTwinning](#)

Mnogi nastavnici su se veoma zainteresovali za temu Covid-19 i ova situacija je inspirisala njihove nastavni rad. Međutim, sa zadovoljstvom Vas obavještavamo da godišnja eTwinning tema i dalje inspiriše aktivnosti i projekte.

Rita Neves iz Portugala objašnjava kako praktično podržava svoje učenike i kako im pomaže da razmišljaju o klimatskim promjenama i njihovim posljedicama dok su kod kuće.

Rita Neves je učiteljica u Agrupamento de Escolas Anselmo de Andrade u Almadi, gradu na zapadnoj obali Portugala i ima više od 30 godina iskustva.

eTwinning je poboljšao i unaprijedio nastavne prakse u mojoj školi. Uvedene su inovativne pedagoške metode i alati za informatičku komunikaciju koji učenicima učenje čine dinamičnijim i značajnijim. Razmjena znanja i povećanje saradničkog rada u multidisciplinarnim timovima poboljšali su kvalitet i uspjeh našeg učenja i učenja učenika.

Moji učenici su bili aktivniji u nastavi i poboljšali su svoje interkulturalne i komunikacijske vještine, što je pozitivno uticalo na njihove akademske rezultate.

Također, eTwinning projekti pomogli su razvijanju različitih vještina 21. stoljeća, poput autonomije, kritičkog razmišljanja, građanstva i kreativnosti.

Tokom zatvorenih škola nastavnici su podsticali svoje učenike da rade kod kuće i zamolili ih da završe različite aktivnosti. Situacija zatvaranja škola, učenja na daljinu i socijalne izolacije je uznemirila učenike.

Zahvaljujući našem eTwinning projektu, razvili smo aktivnosti učenja u našem TwinSpaceu. To je omogućilo učenicima da poboljšaju svoje jezičke i interkulturalne/međuljudske vještine saradnjom na međunarodnom nivou i ostajući povezani sa drugima.

Učenici su pozvani da se pridruže sesijama za razgovore („Susret protiv korona virusa“) sa svojim evropskim partnerima dva puta sedmično kako bi se međusobno podržavali u ovom periodu. Bili su vrlo aktivni u sesijama razgovora, dijeleći svoje stavove i brige sa svojim vršnjacima i bolje ih upoznajući raspravljajući o tome kako provode svoje vrijeme tokom socijalne izolacije.

S obzirom na godišnju eTwinning temu, odlučila sam pozvati svoje učenike da razmišljaju o uticaju na okolinu i smanjenju zagađenja zraka tokom ove izolacije.

Kao aktivnost za zagrijavanje, zamolila sam ih da uporede [satelit fotografije Zemlje prije i poslije pandemije Covid-19](#) i da [izračunaju njihov ugljikov otisak](#), uporede rezultate i razgovaraju o tome kako smanjiti svoj ugljikov otisak.

Zatim sam ih pozvala da ispune tabelu sa uzrocima i posljedicama klimatskih promjena. Kao dio toga, morali su da navedu probleme zaštite okoline i zatim predstave rješenja za te probleme na forumu za diskusiju. Njihova posljednja aktivnost bila je kreiranje plakata za [Dan planete Zemlje 2020](#).

Ali svakako, Rita nije jedina.

Nastavak teksta pročitajte na <https://www.etwinning.net/en/pub/newsroom/highlights/climate-change-and-environment.htm>

Digitalno učenje u obrazovanju i stručnom osposobljavanju: Zašto je COVID-19 poziv na buđenje

Pandemija virusa COVID-19 u velikoj je mjeri olakšala potrebu za korištenjem digitalnih alata u obrazovanju i osposobljavanju kao i sagledavanje nejednakosti u njihovom korištenju. Prema mišljenju stručnjaka Andrewa McCoshana, vrijeme je da se razmotri mjesto stručnog obrazovanja i osposobljavanja u odnosu na njegovo korištenje digitalnih alata.

Stručno obrazovanje i osposobljavanje u početnom dijelu obrazovanja posjeduje određene značajke po kojima se razlikuje od drugih obrazovnih sektora i koje utječu na njegovu uključenost u digitalno učenje. Ključne značajke koje su došle na vidjelo u pandemijskoj krizi su: (i) jedinstvena kombinacija u stručnom obrazovanju i osposobljavanju iskustvenog učenja profesionalne "prakse" temeljenog na radu i učenja "teorije" temeljenog na učionici; te (ii) njegovi učenici, koji su često (iako ni u kojem slučaju uvijek) smatrali tradicionalno školsko obrazovanje manjim obogaćenim iskustvom i koji mogu potjecati iz problematičnih socio-ekonomskih sredina.

Da bi bili korisni, digitalni alati ne bi trebali biti u sukobu s ovim istaknutim značajkama stručnog obrazovanja i osposobljavanja. No, više od toga, njima bi se trebali omogućiti razvoji u poučavanju i učenju kojima se poboljšavaju rezultati učenika.

U pogledu osnove učenika u području stručnog obrazovanja i osposobljavanja, COVID-19 ukazao je na ljestvicu nejednakosti u našim obrazovnim sistemima, u kojima mladi iz sredina s nižim prihodima nisu u mogućnosti pristupiti digitalnim alatima potrebnima za učenje na daljinu. Tragedija ove situacije poduprijeta je činjenicom

da digitalno učenje posjeduje potencijal za podršku alternativnim pedagogijama koje su bolje prikladne za načine učenja osoba koje nisu uključene u “tradicionalne” pedagogije. Kliše je citirati igru u ovom kontekstu, no raste dokaz o koristima uključivanja elemenata igre u digitalne alate, kao što je alat VRhoogte, kojim se mladi ljudi podučavaju kako izgraditi vršnjačku interakciju. Igrom se također pomaže razviti transverzne vještine kao što su timski rad, u kojem bi mladima siromašnog porijekla mogla trebati podrška.

Šta je s drugom istaknutom značajkom stručnog obrazovanja i osposobljavanja – s njegovim fokusom na praktično iskustveno učenje? COVID-19 otkrio je u kojoj mjeri dio učenja temeljenog na radu u području stručnog obrazovanja i osposobljavanja nedostaje u digitalnim alatima kako bi se poduprijele iskustveno učenje na daljinu, uprkos njihovom velikom potencijalu. Razvoj imerzivnih simulacija kao što su virtualna i proširena stvarnost je skup, no njima je moguće smanjiti jedinične troškove učenja te omogućiti nove načine poučavanja i procjene učenika. Simulacije raspršivanja boje kao što je Simspray znače da učenici mogu raspršivati boju toliko često koliko žele i mogu dobiti trenutnu povratnu informaciju, koja je tačnija i detaljnija od uobičajeno dostupne. Uz to, IKT razdvaja učenje od fiksnog vremena i mjesta, što ima potencijal supstitucije fizičkog odvajanja učenja na dvjema lokacijama i poboljšanja koordinacije stjecanja znanja i praktičnog učenja, kao na platformi REALTO. To je područje koje smo jedva započeli istraživati.

Postoji nedostatak dokaza o digitalizaciji u području stručnog obrazovanja i osposobljavanja, no ono malo što imamo ukazuje na to da su do sada tehnologije s potencijalom radikalnije pedagoške promjene kao što su simulacije i igre manje uobičajene od više osnovnih tehnologija kao što su digitalne tekstualne datoteke, interaktivne bijele table i digitalne kamere. Polaganom brzinom uključivanja održava se niz faktora, koji se razlikuju od mjesta do mjesta. No, na kraju, dubina učinka na poučavanje i učenje ovisi o inherentnim značajkama dotičnih digitalnih alata te o tome kako ih nastavnici žele koristiti. Ista se digitalna tehnologija može razlikovati u učincima: u školama, pojavom interneta i interaktivnih bijelih tabli najprije je bio omogućen nastavnicima i trenerima pristup većem broju resursa nego ikada prije iako je često postojao mali utjecaj na postupke učenja; no istom se tehnologijom također otvaraju mogućnosti pedagoške promjene prema miješanom učenju i obrnutim učionicama.

Ono što čini razliku jest način na koji se tehnologija koristi. U tu svrhu, nastavnici i treneri trebaju dobiti prave systemske podrške – osposobljavanjem, putem nepristranih posredničkih tijela koja im mogu pomoći djelovati u zbunjujućem svijetu digitalnih resursa i drugih mjera. COVID-19 otkrio je negativne posljedice neuvođenja tih podrški.

Dodatne sadržaje sa aktualnim temama o srednjem stručnom obrazovanju i obuci možete pročitati na sljedećim linkovima:

Profesionalno usavršavanje i obuka putem učenja na daljinu

<https://www.schooleducationgateway.eu/en/pub/latest/news/vet-through-distance-learning.htm>

Budućnost stručnog obrazovanja i usavršavanja (VET) u Evropi

<https://www.schooleducationgateway.eu/en/pub/latest/news/the-future-of-vet-in-europe.htm>

Okvir digitalnih kompetencija za VET nastavnike i nastavnike srednjih stručnih škola

<https://www.schooleducationgateway.eu/en/pub/resources/publications/digital-competence-framework.htm>

„Ako ne znaš , trebaš pitati; ako ne znaš kako, trebaš naučiti. “

Kineska poslovice

